

Verslag eerste informatiebijeenkomst woonbootbewoners in Muiden en Loenen Projectgebied: Muiden en Loenen II

**Projectbureau Schoonschip d.d. 25 augustus 2010
Partycentrum en eetcafé "De Herberg" te Nederhorst den Berg**

Aanwezig:

- Van Projectbureau Schoonschip: Ronald Roozeboom (coördinator Waternet), Henny van Gellekom (projectleider) en Marleen Hulshoff (projectsecretaris)
 - Bewoners.
-

1. Opening

Henny van Gellekom heet de aanwezigen welkom. Het projectbureau start deze voorlichting voor een gebied in de gemeenten Muiden en Loenen waar onlangs riolering met aansluitpunten voor woonboten gerealiseerd en in werking gesteld is of waar binnenkort (o.a. Singelgracht) alsnog de aansluitpunten worden gerealiseerd. In 2009 is reeds een deel van de bewoners in Loenen door het projectbureau voorgelicht waar al eerder riolering was aangelegd.

Van de bijeenkomst wordt een kort verslag gemaakt, waarin antwoord wordt gegeven op de gestelde vragen. De vragen en antwoorden zijn naar onderwerp gegroepeerd.

2. Projectbureau Schoonschip

Projectbureau Schoonschip is ontstaan uit een samenwerking tussen Rijkswaterstaat Noord-Holland (RWS) en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV), dat in deze vertegenwoordigd wordt door Waternet. Het samenwerkingsproject heeft als doel de lozingen vanuit woonboten in oppervlaktewaterlichamen te doen (laten) beëindigen door de woonboten te laten aansluiten op de riolering. Het projectbureau is voornamelijk in het leven geroepen om de bewoners hierbij te ondersteunen middels voorlichting, het uitvoeren van een schouw aan boord etc.

Projectbureau Schoonschip is bereikbaar via:

telefoonnummer 020-5850 550 (telefoondienst) of

per e-mail: info@projectbureauschoonschip.nl.

Meer informatie is te vinden op de website: www.projectbureauschoonschip.nl

3. Wettelijk kader

De Europese wet- en regelgeving (1991) is in Nederland uitgewerkt in een aantal wetten en besluiten. In de *Wet verontreiniging oppervlaktewateren* (die inmiddels is vervangen door de *Waterwet*) werd bepaald dat de Minister van Verkeer en Waterstaat het bevoegde gezag is, indien er sprake is van een lozing op rijkswater. De Minister heeft in eerste instantie de regels met betrekking tot lozing van huishoudelijk afvalwater vastgelegd in het *Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater* (1997). In het *Lozingenbesluit* werd bepaald dat alle ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater op uiterlijk 1 januari 2005 beëindigd moesten zijn. Deze doelstelling bleek in de praktijk echter niet haalbaar. Met het oog op de bijzondere situatie die zich voordoet voor woonbootbewoners, is per 1 januari 2008 het *Besluit lozing afvalwater huishoudens*¹ van kracht geworden. Dit besluit

¹ gepubliceerd in Staatsblad 468, 2007, te lezen via overheid.nl

maakt een tijdelijke ontheffing van het lozingenverbod mogelijk indien er een concreet plan van aanpak met een duidelijke tijdslijmet is.

De in dit projectgebied (Muiden en Loenen II) aangeschreven woonboten bevinden zich in oppervlaktewater waar AGV het bevoegd gezag is dat verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam.

De gemeente heeft de zorgplicht voor het transport van afvalwater (lees: de aanleg van riolering). De lozer moet zijn binnenhuisriolering op orde hebben en kunnen aansluiten op het riool als deze binnen 40 meter van een lozingspunt ligt.

Het projectbureau benadrukt dat de aanleg van de riolering een autonome bevoegdheid van de gemeente is en dat het daarom per gemeente kan verschillen op welke manier de kosten voor de aanleg van de riolering op de bewoners worden verhaald. De gemeente Muiden heeft er voor gekozen om een bijdrage van de bewoners te vragen. Andere gemeenten doen dit niet of vragen een lagere bijdrage.

Heeft de gemeente geen subsidie gekregen voor de aanleg van de riolering?

Bij de betreffende gemeente zou moeten worden nagevraagd of er subsidie is ontvangen voor de aanleg van het rioleringsstelsel in de wal/ kade. Deze informatie is niet relevant in het kader van de voorlichting van Projectbureau Schoonschip naar woonbootbewoners. De voorlichting van het projectbureau ziet toe op de aanleg van de binnenriolering in de woonboot en niet op de aanleg van de riolering binnen de gemeente.

Lopen er nog andere procedures die ervoor zouden kunnen zorgen dat het aansluiten op de riolering uiteindelijk niet hoeft?

Er bestaan vooralsnog geen uitzonderingen op het verbod op lozingen van huishoudelijk afvalwater wanneer aansluiting op de riolering binnen 40 meter mogelijk is, zoals beschreven in het Besluit lozing afvalwater.

4. Uit te voeren werkzaamheden

De werkzaamheden zijn te onderscheiden in:

a. uit te voeren door de lozer:

- aan boord: leidingen centraliseren
- plaatsen pomp en maken wanddoorvoer
- aanbrengen verbindingsslang tussen pomp en walaansluiting

b. uit te voeren door de gemeente:

- aanleg riolering tot aan de wal;
- realisatie individueel aansluitpunt in de kademuur per woonark

In opdracht van de gemeente is een aansluitpunt gemaakt waarop u kunt aansluiten op de riolering. Afhankelijk van de locatie kan dit een aansluitpunt in de oever zijn of in het water. Het aansluitpunt is voorzien van een afsluitkraan met terugslagklep.

De bewoners van de Singelgracht in Muiden hebben met de gemeente afgesproken dat zij gezamenlijk de aanleg voor het riool vanaf het aansluitpunt bij hen in de tuin tot aan de verzamelput in de weg zelf zullen realiseren om zo de bijdrage aan de gemeente niet te hoeven betalen.

De gemeente heeft de riolering ongevraagd door onze eigen grond gelegd. Kan ik daar als bewoner/ eigenaar bezwaar tegen maken?

Privaatrechtelijk moet een eigenaar (uiteindelijk) dulden dat de gemeente de rioleringsvoorziening aanlegt.

Is er geen alternatief mogelijk, zoals een IBA? Mag er, als het water aan een bepaalde kwaliteit voldoet, wel worden geloosd op het oppervlaktewater?

De wetgever gaat uit van het primaat van de riolering. Hierbij wordt al het afvalwater afgevoerd naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie waar het wordt gezuiverd. Indien er redenen zijn waardoor er geen riool aangelegd kan worden of slechts tegen zeer hoge kosten, kan aan een alternatief gedacht worden. In de meeste gevallen wordt dan gekozen voor een IBA. Deze keuze is hier echter niet aan de orde. De gemeenten Loenen en Muiden hebben ervoor gekozen riolering aan te leggen.

Als ik een mogelijkheid zie om niet te lozen op het oppervlaktewater (door mijn afvalwater te zuiveren, te verzamelen en op te laten halen) hoef ik ook niet van het gemeentelijk riool gebruik te maken.

Als een bewoner kan bewijzen dat er niet wordt geloosd op het oppervlaktewater voldoet hij aan de in het Besluit lozing afvalwater gestelde eisen.

De gemeente kan echter de kosten voor het aanleggen van de riolering nog steeds aan de bewoner doorbelasten.

5. Pompinstallatie

Er wordt uitgegaan van een pomp met een vrije doorlaat. Een versnijdende pomp is in de regel niet nodig. In voorkomende gevallen bestaat de kans dat een versnijdende pomp toch nodig is; wanneer een grote afstand of een aanzienlijk hoogteverschil moet worden overbrugd. Het projectbureau adviseert bewoners om hierover goed met de installateur/gemeente te overleggen.

In het Programma van Eisen (PvE) staan de eisen vermeld, waaraan de boordvoorziening (pomp, wanddoorvoer, verbindingsslang etc.) tot aan de aansluiting op het riool moet voldoen om te kunnen spreken van een deugdelijke boordvoorziening. Het projectbureau benadrukt dat de installaties die in de presentatie getoond worden onder ideale omstandigheden zijn geïnstalleerd. De werkelijkheid is vaak gecompliceerder en voor iedere woonboot moet afzonderlijk bekeken worden wat de mogelijkheden zijn. Als u veel water gebruikt is het mogelijk dat een groter reservoir nodig is dan in het PvE beschreven staat. Tijdens de schouw zal hier rekening mee gehouden worden in het advies.

Wat zijn de nadelen van een versnijdende pomp?

Iedere pomp heeft nadelen, bij verkeerd gebruik kan de pomp vastlopen. Een pomp(installatie) verbruikt ook stroom. In de regel heeft een versnijdende pomp echter meer nadelen. Een versnijdende pomp maakt meer geluid en vertoont vaker storingen aan boord dan een niet versnijdende pomp. Daarnaast veroorzaakt een versnijdende pomp in het algemeen meer aangekoekt vuil in het riool en is daardoor niet wenselijk voor de rioolbeheerder.

Tenzij noodzakelijk (bijvoorbeeld omdat er een langere afstand overbrugd moet worden) wordt de woonbootbewoner afgeraden een versnijdende pomp aan te sluiten.

Waarom moet de pomp een reservoir hebben?

Een deugdelijke pompinstallatie heeft een reservoir van minimaal 40 liter. Dit zorgt ervoor dat de pomp niet bij iedere kleine spoel- of douchebeurt aanslaat.

Moeten alle afvoerpunten worden aangesloten op het reservoir van pomp?

Ja, behalve afstromend regenwater.

Indien een afvoerpunt in de woonboot niet, of slechts tegen zeer hoge kosten kan worden aangesloten op de hoofdpomp is het in zeer uitzonderlijke situaties mogelijk een ontheffing aan te vragen bij de waterkwaliteitsbeheerder (AGV). Een dergelijke ontheffing zal altijd voor een tijdelijke periode worden uitgegeven.

Maakt het uit welk stroomvoltage wordt gebruikt?

Pompen zijn zowel op 230 als 380 volt aan te sluiten. Aansluiting op 380 volt wordt aangeraden, maar dit wordt niet altijd door de leverancier ter plaatse aangeboden (of alleen tegen extra te maken kosten). Uw installateur kan u hierin adviseren.

Hoe lang gaat een pomp mee?

Een goede pomp, zoals aanbevolen in het PvE, heeft bij normaal gebruik en regelmatig onderhoud een levensduur van 15 tot 20 jaar.

Ik denk dat de afstand die ik moet overbruggen tot aan de verzamelomp 300 meter bedraagt. Kan een pomp (zelfs een versnijdende) dat wel aan?

Het projectbureau adviseert het probleem voor te leggen aan een installateur. U kunt hiervoor gebruik maken van de schouw en tijdens het bezoek hier specifiek naar vragen. Het gaat erom dat de afstand vanaf de pomp aan boord van het schip naar het aansluitpunt in de oever/kade goed kan worden overbrugd en niet om de afstand tot aan de verzamelomp. Hiervoor treft de gemeente meestal de voorzieningen.

Gaat de wanddoorvoer door het hout (opbouw) of door het beton van een ark?

Meestal wordt de doorvoer door de opbouw (het hout) aangebracht. Een schouw van de woonboot zal echter de mogelijkheden aan het licht brengen. Opgemerkt wordt dat de aanleg van een doorvoer door de betonnen bak mogelijk gevolgen heeft voor de verzekering van de woonboot.

Is er een kans op terugslag van het water?

De leiding in de kade is tegen terugstroom van afvalwater beschermd door een afsluiter met keerklep in de put. Daarnaast moet de door de bewoner te plaatsen pomp ook worden voorzien van een afsluitklep en afsluiter. Meer informatie hierover vindt u in het PvE. Er is dan een dubbele veiligheid om te voorkomen dat bij storing vuil water in de boot komt. Regelmatig onderhoud vermindert deze kans ook nog eens aanzienlijk. Vet en andere verontreiniging dienen hierbij verwijderd te worden.

Bij overstromingen van het riool door hevige regenval of stroomuitval is er sprake van een uitzonderlijke situatie: Een deugdelijke pompinstallatie heeft een reservoir van 40 liter om een deel op te vangen, vervolgens beschikt de installatie over een overstort (bijvoorbeeld via de oude standpijp of de ontluuchtingsleiding). In geval van calamiteiten kan dan toch gebruik gemaakt worden van het sanitair.

Er zijn ook boerderijen op de Lange Muiderweg, die moeten dan toch ook worden aangesloten op de riolering?

Het Lozingenbesluit geldt voor alle objecten, inclusief boerderijen en woonboten. Boerderijen beschikken al vaak over een septictank of vergelijkbare voorziening (IBA). Voor precieze informatie over de aanleg van de riolering of de aanwezigheid van septictank of IBA's dient u contact op te nemen met de gemeente.

Wat kost een pompinstallatie?

Voor zover bekend bij het projectbureau kost een volledige boordvoorziening inclusief installatie op dit moment tussen € 2500,- en € 6500,- afhankelijk van het type woonboot en de door de installateur uit te voeren werkzaamheden. Sommige installateurs hanteren een vast tarief voor installatie ongeacht het type woonboot. In de digitale nieuwsbrief van Projectbureau Schoonschip uit juli 2010 (E- Nieuws 7)² wordt hier in een artikel op ingegaan. Een losse pomp kan vanaf € 1500,- aangeschaft worden. Door samenwerking van woonbootbewoners of zelf een deel te installeren kunnen de kosten voor installatie eventueel omlaag gebracht worden.

² <http://www.projectbureauschoonschip.nl/e-nieuws7.html>

6. Schouw aan boord

Het project biedt de mogelijkheid in de periode september - november 2010 een (door het project betaalde) individuele schouw aan boord te laten uitvoeren. Naar aanleiding van dit bezoek wordt een schouwrapport opgesteld waarmee bewoners zelf aan de slag kunnen of opdracht kunnen geven aan een installateur. Het schouwrapport is informatief bedoeld. Het rapport geeft inzicht in de individuele situatie van iedere woonboot en laat zien hoe de vuilwaterpunten gecentraliseerd kunnen worden en wat een goede locatie voor de pomp is. Ook maakt het schouwrapport eventuele knelpunten inzichtelijk. De schouw is niet verplicht.

Voor de aanleg van een installatie hoeft u geen gebruik te maken van het bedrijf dat de schouw aan boord van uw woonboot heeft uitgevoerd. U bent vrij zelf een bedrijf voor de aanleg van de installatie te kiezen.

In september 2010 zal het projectbureau per brief laten weten door welk bedrijf bewoners zullen worden benaderd voor de schouw. Na de schouwronde volgt een tweede bijeenkomst tijdens welke bewoners de gelegenheid hebben vragen te stellen naar aanleiding van de uitkomsten in het rapport. Het bedrijf dat de schouw heeft uitgevoerd zal, evenals andere installateurs en leveranciers van pompen, aanwezig zijn op deze bijeenkomst.

7. Subsidie

Zowel RWS als AGV hebben besloten subsidie te verstrekken voor een deel van de kosten. Dit besluit houdt mede verband met het feit dat de kosten voor de aansluiting bij een woonboot door de specifieke situatie in het algemeen hoger zijn dan de kosten voor een gemiddelde huisaansluiting op de vaste wal. Door de subsidieregeling worden woonbootbewoners tegemoet gekomen in deze hogere kosten. De subsidieregeling van AGV kent een maximum subsidiebedrag van €1.250 per woonboot. AGV heeft stelt wel eisen aan de pompinstallatie om in aanmerking te komen voor de subsidie. Deze worden beschreven in het PvE. Kijk voor overige voorwaarden voor subsidie op www.projectbureauschoonschip.nl/subsidie

Als ik 15 jaar geleden een boot heb gekocht met een pompinstallatie, kom ik dan nog in aanmerking voor de subsidie?

De subsidieregeling van AGV stelt dat de subsidie geldt voor boordvoorzieningen die op of na 1 januari 2002 zijn aangeschaft. Voor meer informatie over de eisen voor de subsidieregeling kunt u contact opnemen met Waternet, afdeling Vergunningen, via telefoonnummer: 0900 9394

Wat zijn de criteria voor subsidie en wordt er altijd €1.250,- toegekend?

In de Subsidieregeling riolering woonboten van AGV worden de subsidiabele kosten en de voorwaarden voor subsidie beschreven. De aantoonbaar gemaakte kosten worden, tot een maximumbedrag van €1.250,- toegekend, mits aan alle overige voorwaarden voldaan.

De gemeente Loenen heeft gezegd dat we voor 1 november 2010 aangesloten moeten zijn.

De gemeente is niet het bevoegd gezag voor het waterkwaliteitsbeheer en heeft geen bevoegdheid om dit te besluiten, tenzij dit in een gemeentelijke verordening is vastgesteld. Uit de (door een aanwezige bewoner) voorgelezen brief van de gemeente lijkt er nog te zijn uitgegaan van de oude planning. Voor de bewoners die voor deze bijeenkomst uitgenodigd zijn, geldt de planning zoals door het projectbureau wordt toegelicht in paragraaf 8.

8. Handhaving

Zowel RWS als AGV zijn gehouden tot bestuursrechtelijke handhaving van de bepalingen uit het Besluit lozing afvalwater huishoudens.

Voor het projectgebied Muiden en Loenen II betekent dit dat na het verlopen van een termijn van 12 maanden, die in de tweede voorlichtingsbijeenkomst wordt vastgesteld, Waternet als uitvoerder van het bevoegd gezag (AGV) zal handhaven.

In de praktijk betekent dit dat er eerst een dwangsom wordt opgelegd van € 15.000,- verdeeld over 5 termijnen van € 3.000,- die eventueel gevolgd wordt door een gerechtelijke procedure. Meer informatie hierover vindt u in de papieren nieuwsbrief van Projectbureau Schoonschip van januari 2010, die u kunt raadplegen via de site van het projectbureau.

Als er door een geplande verbouwing of vervanging van de woonboot tijdelijk na de vastgestelde uiterlijke aansluitdatum nog op het oppervlaktewater geloosd wordt, moet dit in overleg met de oppervlaktewaterbeheerder gebeuren. De handhavers van AGV kunnen in dit geval een tijdelijke ontheffing of uitstel verlenen. Er moet wel duidelijk aangetoond kunnen worden dat de verbouwing of vervanging in gang is gezet zodat een nieuwe uiterlijke datum voor eventueel uitstel kan worden bepaald.

Met dank aan de aanwezigen en de afspraak dat de bewoners een verslag van de bijeenkomst toegestuurd krijgen, sluit Henny van Gellekom de bijeenkomst af.